

doel in het strottenhoofd gebracht was. Door middel van de bronchoscopia superior werd het onmiddellijk verwijderd, zonder dat de patiënt er eenig nadeel van ondervond. Hieruit bleek mij weer het groote praktische nut, dat met de bronchoscopie te verkrijgen is, daar ieder geneesheer, in het bijzonder de keelarts, aan zoo iets bloot staat, vooral ook daar dikwijls soliditeit en subtiliteit van het instrument niet hand in hand gaan. Het ligt nu mijns inziens geheel op den weg der keelartsen zich op dezen nieuwen tak van wetenschap toe te leggen, waar het voor hen slechts een stap verder is om ook luchtpijp en bronchi te onderzoeken en zij de noodige technische vaardigheid hebben om den ademhalingsweg geheel gevoelloos te maken. Met het bijna volmaakte instrument van KILIAN-BRÜNING'S is slechts zelfvertrouwen en geoefendheid noodig om het instrument in te voeren.

Behalve voor de verwijdering van vreemde lichamen is de bronchoscopie of liever de tracheoscopie van groot belang voor de diagnose en behandeling van de afwijkingen, die zich onder de stemspleet in het strottenhoofd en in de luchtpijp bevinden. Vooral als deze zich op den achterwand bevinden, kunnen uitgebreidheid en aard slecht met den keelspiegel beoordeeld worden, daar het spiegelbeeld ze ons sterk verkort doet zien. De diagnose is dus juist en het therapeutisch ingrijpen zekerder. Ook waar bij kleine kinderen het keelspiegelonderzoek zeer dikwijls niet mogelijk is, hebben wij door de tracheoscopie een middel gekregen, dat ons in staat stelt een onderzoek te verrichten, dat anders niet mogelijk was of misschien na zeer langdurige oefening. Bij de vele zuigelingen, die te Berlijn speciaal met dat doel onderzocht werden, gelukte de tracheoscopie uitstekend.

In al de gevallen door mij meegemaakt van bronchoscopie, werd zonder bezwaar de bronchoscopia superior verricht, zoodat deze mij ook, op de door BURGER aangegeven gronden, de juiste methode lijkt.

Nog wil ik vermelden, dat in den laatsten tijd in Duitschland de bronchoscopie gebezigd wordt tot behandeling van asthma bronchiale. De toekomst moet leeren of van deze methode iets verwacht mag worden, al werd ook voorloop'g al eenig succes hiermee bereikt.

Als eenige tegenaanwijzing tegen de bronchoscopie geldt het aneurysma van den boog der aorta, door VON EICKEN zelfs niet als tegenaanwijzing aangemerkt.

Door het noemen van het grootere met de bronchoscopie te verkrijgen praktische nut, hoop ik meegewerkt te hebben tot het opwekken van belangstelling voor deze nieuwe onderzoekings- en behandelingsmethode bij de Nederlandsche artsen.

Den Haag, 10 Maart 1909.

Dr. A. BINNERTS.

HET PRAKTISCH EN AANVULLEND GENEESKUNDIG ONDERWIJS.

Geachte Gérant!

Zoudt gij naar aanleiding van de discussie over het rapport der blijvende commissie voor het praktische en het aanvullende geneeskundig onderwijs in de vergadering der afdeling Zwolle en O. van 9 Maart volgende opmerkingen willen plaatsen?

I. Het verwondert mij, dat naast de kortere en betere opleiding de com-

missie den ouden toestand wat programma en examens aangaat voor hen, die door aanleg, lust en stoffelijke middelen in staat zijn de studie ruimer op te vatten, wil bestendingen. Ik acht het een gevaar een schifting te maken onder de studenten in de geneeskunde tusschen hen met een langere en met een kortere studie van de natuurkundige wetenschappen en hierop een stem-pel te drukken door verschillende examens. Wie niet tevreden is met de verkorte opleiding, blijft het recht houden de meer wetenschappelijke colleges te volgen. De prikkel hiertoe moet echter uitsluitend voortkomen uit lust tot studie, niet met de bijbedoeling door een jaar langer studie en een ander examen zich de meerdere te kunnen rekenen van zijn makkers met verkorte opleiding en dit bij mogelijke sollicitaties later in de weegschaal te kunnen leggen. Wat is de meening van de hoogleeraren der filosofische faculteit in deze?

Waar de opleiding voor het candidaats resp. 2de natuurkundig examen, tegenwoordig 2 jaar, bij de verkorte studie 1½ jaar duurt, rechtvaardigt dat halve jaar zeker niet de scheiding van de aanstaande artsen in twee groepen, wat zulke verstrekkende gevolgen kan hebben. Eisch blijve dus eenheid van examens.

II. Niettegenstaande de bezwaren tegen een verlenging van den studietijd, schroomt de commissie niet ook zonder wettelijke regeling een proef te willen nemen met het verplichtend stellen van een practisch jaar onder de auspiciën van een commissie uit de maatschappij. Tegenover deze al is het dan ook maar moreele verplichting, heeft de jonge arts het recht te eischen, dat de maatschappij hem in de gelegenheid zal stellen dit jaar practisch zóó te kunnen gebruiken, dat dit tegen de door de commissie zelfgenoemde bezwaren meer dan opweegt. Ik mis in het rapport een eenvoudige berekening van het aantal studenten, dat per jaar tot arts bevorderd wordt, en het aantal plaatsen beschikbaar in de grootere ziekenhuizen of voor waarnemen van andere collega's in drukke tijden of bij ziekte. Zoolang de maatschappij niet overtuigd is, dat alle pas gepromoveerde artsen in de gelegenheid gesteld kunnen worden het practisch jaar zoodanig te kunnen besteden, dat het nut er van werkelijk zeer groot is, mag zij die moreele verplichting niet opleggen. Het bezwaar, dat ieder zich zelf een gelegenheid voor practische oefening zal moeten zoeken, vervalt eerst dan.

III. En ook dan nog blijft het bezwaar tegen een verlenging van den studietijd bestaan. Het wordt alleen daardoor gecompenseerd, dat juist op die wijze aan oudere collega's ruimschoots de gelegenheid wordt geboden artsen-cursussen te volgen.

IV. Zeer bedenkelijk acht ik ook, dat een commissie uit de maatschappij de taak op zich zal nemen een oordeel te vellen over de mate van bekwaamheid van den jongen arts, wat rechtens alleen den Staat toekomt. Haar inlichtingen moet zij ontvangen van collega's, van geneesheer-directeuren van ziekenhuizen. Bij den jongen arts, die dit weet, wordt mijns inziens daardoor in sterke mate de oogendienerij bevorderd, opdat de verklaring zoo gunstig mogelijk voor hem zal luiden.

Met mijn besten dank voor de verleende plaatsruimte en vriendschappelijke groeten

Zwolle, 15 Maart 1909.

N. VAN DER PLAATS.